

srpen 2021

Obráťte se na nás!

Naše advokátní kancelář se intenzivně věnuje právní problematice týkající se koronavirové krize. Jsme připraveni Vám pomoci s uplatněním nároku na náhradu škody nebo Vám právně poradit ohledně čerpání příspěvků ze státních zdrojů (program Antivirus apod.).

Další informace naleznete na našich webových stránkách:

www.tschopl.cz

Zde také najdete způsoby, jak se s námi co nejrychleji spojit.

Vážení klienti,

jako každý měsíc Vám i tentokrát přinášíme oběžník naší advokátní kanceláře plný právních novinek a zajímavostí.

První článek se věnuje rozhodnutí Ústavního soudu, které se zabývá možností zaměstnavatele odstoupit od konkurenční doložky.

Druhý článek upozorňuje na sankce, které přináší zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů.

Poslední článek informuje o novele notářského řádu, která nově umožní v souladu s evropskými právními předpisy zakládat obchodní společnosti on-line.

Za celou naši kancelář Vám přejeme příjemný konec léta.

Tým advokátní kanceláře Tschöpl & Partner

srpen 2021

Testy na covid-19 budou i nadále hrazeny ze zdravotního pojištění

Vláda na jednání dne 23. 8. 2021 rozhodla, že testy na covid-19 budou i nadále všem pojištěncům hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, přičemž původně měly být testy dále hrazeny pouze dětem do 18 let či osobám, které se ze zdravotních důvodů nemohou nechat očkovat.

Zachován zůstane rovněž počet testů, které jsou z veřejného zdravotního pojištění hrazeny.

Každý měsíc tak budou moci pojištěnci zdarma absolvovat dva PCR testy a každý týden pak budou mít zdarma k dispozici jeden antigenní test.

Své rozhodnutí vláda odůvodnila rostoucími počty nemocných nemocí covid-19 v celé Evropě.

Odstoupení zaměstnavatele od konkurenční doložky

V březnovém vydání našeho oběžníku jsme Vás informovali o rozhodnutí Nejvyššího soudu, které zpřísnilo podmínky pro zaměstnavatele, který odstoupil od konkurenční doložky. Nyní Vás informujeme o rozhodnutí Ústavního soudu, které se v mnohém od dosavadní rozhodovací praxe odklání.

V případě posuzovaném Ústavním soudem v nálezu ze dne 7. 6. 2021, sp. zn. II. ÚS 1889/19, zaměstnanec podal výpověď. Zaměstnavatel poté odstoupil od konkurenční doložky bez udání důvodu, čtyři dny před skončením pracovního poměru. Zaměstnanec toto odstoupení považoval za neplatné a požadoval zaplacení částky, která by mu náležela v případě trvání konkurenční doložky. Okresní, krajský i Nejvyšší soud s tímto názorem souhlasily a částku přiznaly. Zaměstnavatel podal proti těmto rozhodnutím ústavní stížnost.

Obecné soudy při hodnocení této otázky vycházely z rozhodovací praxe Nejvyššího soudu, podle které nemohl zaměstnavatel odstoupit od konkurenční doložky z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodů. Opačný výklad by byl v rozporu s principem ochrany zaměstnance podle § 1a odst. 1 písm. a) zákoníku práce. K obdobným závěrům došel i Ústavní soud, podle kterého by možnost zaměstnavatele odstoupit bez udání důvodů představovala narušení principu ochrany zaměstnance v pracovněprávních vztazích.

Komu je konkurenční doložka ku prospěchu?

Ústavní soud se v předmětném nálezu nejprve zabýval samotnou povahou konkurenční doložky. Dospěl k závěru, že konkurenční doložka je institut, který práva zaměstnance omezuje, protože jej limituje ve svobodné volbě povolání. Nemůže se totiž po určitou dobu uplatnit v oboru, kterému se doposud u předchozího zaměstnavatele věnoval.

srpen 2021

Jediným pozitivem pro zaměstnance je finanční protiplnění, které je s konkurenční doložkou po skončení pracovního poměru spjato. Jak ale připomněl Ústavní soud, toto **finanční protiplnění není účelem konkurenční doložky. Jejím účelem je ochrana zaměstnavatele, kterému tato doložka zajišťuje, že bývalí zaměstnanci nemohou okamžitě nastoupit k obchodním rivalům a zneužít tam informace získané v předchozím zaměstnání.** Naproti tomu institutem, jehož účelem je finanční zajištění zaměstnance na dobu mezi koncem jednoho pracovního poměru a začátkem druhého, je buď odstupné nebo smluvně sjednané odchodné.

Důsledkem této úvahy byl závěr, že **zaměstnanec nemá zájem na trvání konkurenční doložky, protože pro něj po skončení pracovního poměru představuje zásadní omezení na trhu práce a zároveň je vystaven hrozbě zaplatit smluvní pokutu v případě jejího nedodržení.** Zrušení takové konkurenční doložky by tedy měly soudy vykládat vždy ve prospěch zaměstnance.

Autonomie vůle a smluvní svoboda

Ústavní soud tento případ posoudil také z hlediska zásady smluvní autonomie v kontextu pracovněprávních vztahů. Předchozí judikatura totiž vycházela z předpokladu, že zaměstnanec nemůže dobrovolně souhlasit s konkurenční doložkou, která zaměstnavateli umožňuje odstoupení bez uvedení důvodů. Nicméně i když pracovní právo představuje specifické právní odvětví, pracovněprávní vztahy mají soukromoprávní povahu, ve které se v obecné rovině princip smluvní autonomie uplatní, omezený zásadou ochrany slabší smluvní strany.

V případě § 310 odst. 4 zákoníku práce, který upravuje konkurenční doložku, je zaměstnanec jako slabší smluvní strana chráněn tím, že zaměstnavatel může od konkurenční doložky odstoupit pouze před ukončením pracovního poměru.

Z nálezu Ústavního soudu vyplývá, že obecné soudy v napadených rozhodnutích nedokázaly správně určit ani účel a smysl dotčené úpravy. Zasáhly do ústavně chráněné autonomie vůle a smluvní svobody podle čl. 2 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Ani sám zaměstnavatel totiž nemusí mít vždy zájem na trvání konkurenční doložky. Příkladem může být situace, kdy se zaměstnanec nedostal do styku s citlivými informacemi a konkurenční doložkou tak vlastně není co chránit.

Přestože nelze dovodit obecný zákaz sjednat si v konkurenční doložce právo zaměstnavatele odstoupit od ní bez udání důvodu, soudy musí zkoumat, zda zaměstnavatel své právo nezneužil. Pokud zaměstnavatel odstoupil od doložky těsně před skončením pracovního poměru, je vhodné posoudit, proč tak

srpen 2021

zaměstnavatel neučinil dříve. Pokud se jednalo o odstoupení bez důvodu, proč považoval další vázanost konkurenční doložkou za nežádoucí. Dále je na místě zkoumat, jaké další zaměstnání si zaměstnanec zvolil, a zda nasvědčují okolnosti případu, že zaměstnavatel jednat svévolně.

V konkurenční doložce je tedy obecně možné sjednat právo zaměstnavatele odstoupit od ní bez udání důvodu. Zaměstnavatel však toto právo nesmí zneužít a soudy musí zkoumat okolnosti odstoupení od konkurenční doložky v každém případě individuálně.

-MB-

Sankce za porušení zákona o evidenci skutečných majitelů

Již 3. 2. 2021 nabyl účinnosti zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, který citelně změnil dosavadní právní úpravu evidence skutečných majitelů, když vedle nových povinností skutečných majitelů přinesl také množství sankcí soukromoprávní či veřejnoprávní povahy, které za nesplnění zákonných povinností hrozí. V tomto článku vám přinášíme přehled těchto sankcí.

Soukromoprávní sankce

Jedním z nepřísnějších postihů skutečného majitele, jenž není zapsán v evidenci skutečných majitelů, je **zákaz výkonu hlasovacích práv** v rámci nejvyššího orgánu společnosti (typicky valné hromady) včetně rozhodování v roli jediného společníka společnosti, čímž dochází k paralyzování vnitřního fungování společnosti. Nemožnost výkonu hlasovacích práv se vedle skutečného majitele vztahuje stejně tak na právnickou osobu nebo toho, kdo jedná na účet právního uspořádání, jež nemají v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného skutečného majitele. Rozhodnutí nejvyššího orgánu společnosti přijaté v rozporu s výše uvedeným zákazem pak bude **neplatné**.

Mimoto pak **nesmí** obchodní korporace, jejíž skutečný majitel není zapsán v evidenci skutečných majitelů, **vyplatit podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku** nezapsanému skutečnému majiteli, ani právnické osobě nebo právnímu uspořádání, jejichž je rovněž skutečným majitelem. Obdobně nesmí společnost vyplatit podíl na prospěchu právnické osobě nebo právnímu uspořádání, jež nemá v evidenci skutečných majitelů zapsaného žádného majitele. Právo na nevyplacený podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích ze zákona zaniká uplynutím účetního období, ve kterém bylo rozhodnuto o jeho výplatě.

srpen 2021

Citelnou sankci je pak rovněž **nevymahatelnost práv a povinností** z právního jednání zastírajícího osobu skutečného majitele, které vznikly v době, kdy není skutečný majitel zapsán v evidenci skutečných majitelů. Práva a povinnosti z takovýchto jednání tak nelze nijak právně vymáhat.

Veřejnoprávní sankce

Má-li orgán veřejné moci důvodně za to, že při výkonu své činnosti zjistil nesrovnalost, oznámí ji rejstříkovému soudu. Ten evidující osobu v přiměřené lhůtě **vyzve k odstranění nesrovnalosti nebo k jejímu vyvrácení**. Nevyhoví-li evidující osoba výzvě a nesrovnalost neodstraní či nevyvrátí, zahájí rejstříkový soud tzv. **řízení o nesrovnalosti**, v rámci kterého dojde buď k potvrzení či vyvrácení namítané nesrovnalosti. Současně se zahájením řízení o nesrovnalosti zapíše soud do evidence skutečných majitelů poznámku o nesrovnalosti.

Evidující osoba se pak dopustí **přestupku** tím, že na výzvu soudu v přiměřené soudem stanovené lhůtě nezajistí zápis žádného údaje do evidence skutečných majitelů nebo nezajistí ani do 15 dnů od právní moci rozhodnutí vydaném v řízení o nesrovnalosti, aby byly do evidence skutečných majitelů zapsány nové údaje, vymazal-li soud nesprávné údaje bez náhrady. Za výše uvedený přestupek pak zákon o evidenci skutečných majitelů umožňuje rejstříkovému soudu uložit evidující osobě **pokutu až do výše 500.000 Kč**.

S ohledem na velké množství různorodých sankcí, jež nový zákon o evidenci skutečných majitelů zavedl, lze doporučit, aby byl skutečný majitel do evidence skutečných majitelů zapsán co nejdříve a nevystavoval se tak nebezpečí uložení výše uvedených sankcí.

Tým naší advokátní kanceláře se problematikou zákona o evidenci skutečných majitelů intenzivně zabývá a v případě jakýkoliv nejasností jsme Vám kdykoliv k dispozici.

-JK-

srpen 2021

Novela notářského řádu: On-line zakládání obchodních společností

Založit obchodní společnost bude nově možné on-line, a to od září 2021. Česká republika tímto promítne do svého právního řádu digitalizační směrnici EU (pozn. Směrnice č. 2019/1151), jejímž cílem je usnadnit založení společností a zápis poboček do rejstříku.

Založení obchodní společnosti bude dle odhadů možné za pouhou hodinu, a dle předkladatelky návrhu novely, poslankyně Červíčkové, by náklady na založení neměly přesáhnout 2.500,- Kč.

Účast notáře však bude jako doposud nezbytná. Nebude již nicméně nutná fyzická přítomnost žadatele, neboť bude celá záležitost vyřízena prostřednictvím zabezpečené videokonference. To však neznamená, že by na zakladatelské listině či společenské smlouvě absentoval podpis a razítko notáře. Razítko i podpis bude nadále nezbytností, a to nově v elektronické podobě. Zápis do obchodního rejstříku pak vznikne za využití úředních průkazů vybavených čipem, elektronického podpisu, videokonference a NFC čtečky v mobilním telefonu.

Novelou bude také mimo jiné zvýšena ochrana proti krádeži obchodní společnosti, a to konkrétně zavedením evidence ověřených podpisů. Na webové stránce tak bude možné dle jména a data narození osob uvedených v ověřovací doložce zjistit, zda se jedná o doložku pravou.

Další změnou, kterou novela notářského řádu přináší, je i zlepšení dostupnosti apostil (pozn. doložka, která je připojována za oficiální listiny a která prokazuje ověření podpisu a razítka za účelem použití této listiny v zahraničí). V současné době je možné získat apostilu jen na Ministerstvu spravedlnosti v Praze, ale po nabytí účinnosti novely budou moci apostilu vydávat i regionální notářské komory.

Novela nabude účinnosti 1. září 2021 a Česká republika se tímto o krok přiblíží evropskému standardu.

srpen 2021

Nenašli jste v oběžníku odpověď na otázku, kterou potřebujete právně posoudit? Ozvěte se nám, rádi Vám budeme nápomocní!

Kancelář Praha:
Pod Křížkem 428/4
Praha 4 – Braník, 147 00
Tel.: +420 273 136 130

Kancelář Brno
Výstaviště 1
Brno 647 00
Tel.: +420 542 215 356

Kancelář Vídeň
Mooslackengasse 17
Vídeň 1190
Tel.: +43 193 025 3010